

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **K. M.**, zast. Mgr. Petrem Křížákem, MBA, LL.M., advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2015, čj. OAM-178/LE-VL18-VL08-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 1. 2016, čj. 62 Az 12/2015-14,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Křížákovi, MBA, LL.M., advokátu, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši **8228 Kč**, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci a argumenty kasační stížnosti

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 25 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobce dle názoru žalovaného vzal žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět.

[2] K žalobě proti tomuto rozhodnutí, v níž zpětvzetí své žádosti zpochybnil, připojil žalobce i návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů. Krajský soud v záhlaví uvedeným usnesením tento návrh zamítl s tím, že ačkoli žalobce splňuje podmínky pro úplné osvobození od soudních poplatků dle § 36 odst. 3 s. ř. s., není ustanovení zástupce v projednávané věci nezbytně třeba k ochraně žalobcových práv. V odůvodnění svého usnesení krajský soud uvedl, že v projednávaném případě „[...] se nejedná o právně a ani skutkově složitou věc. Pro rozhodnutí o projednávané věci budou rozhodující okolnosti předcházející vydání napadeného rozhodnutí (tj. především originalita zpětvzetí žádosti o udělení mezinárodní ochrany), jež jsou seznatelné především ze správního spisu, popř. z jiných běžných důkazních prostředků, o nichž bude žalobce soudem případně poučen podle ust. § 118a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. – srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 8. 2006, sp. zn. I. ÚS 684/05; přičemž právní otázka rozhodná pro toto řízení není též nikterak složitá, když zdejší soud bude posuzovat pouze souvislost mezi podaným, popř. nepodaným zpětvzetím žádosti o udělení mezinárodní ochrany a napadeným rozhodnutím žalovaného o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany.“ Jazyková bariéra pak sama o sobě důvodem pro ustanovení zástupce není, neboť v řízení bude po celou dobu přítomen tlumočník.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti proti tomuto rozsudku uvedl, že otázka důvodnosti jím podané žaloby se sice v posuzovaném případě nejví jako složitá, avšak pouze z pohledu osob práva znalých, nikoli však z pohledu stěžovatele, který neovládá český jazyk a zcela postrádá povědomí o českém právním řádu. Soudní řízení správní je velmi formálním procesem stanovujícím náročné požadavky na účastníky řízení. Stěžovatel sice nezpochybňuje poučovací povinnost soudu, avšak soud zároveň nesmí jednoho z účastníků – byť zřetelně ve slabším postavení – zvýhodňovat. Nelze přitom předpokládat, že by stěžovatel pocházející z oblasti islámského právního okruhu byl „schopen reagovat na spíše formální poučení týkající se eventuálního břemene tvrzení nebo břemene důkazního, neboť se nabízí logická úvaha, zdali vůbec rozumí těmto konceptům.“ Samotné ustanovení tlumočníka nemůže vést k zajištění rovného postavení stran, neboť od tlumočníka se žalobci nemůže dostat pomoci či vysvětlení jeho situace. Stěžovatel poukázal na skutečnost, že se nachází v zařízení pro zajištění cizinců, přičemž i z jeho „podání muselo být zřejmé, že stěžovatel svá podání (fakticky blanketní nebo jen zcela minimálně odůvodněnou žalobu a kasační stížnosti) činí za pomoci osob poskytujících právní pomoc v předmětném zařízení pro zajištění cizinců, nelze se tedy domnívat, že by snad stěžovatel byl schopen být jen samotnou blanketní žalobu sepsat sám.“ Závěrem stěžovatel uvedl, že dle stabilní rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu je v této souvislosti nutno, je-li účastníkem cizinec, přihlídnout rovněž k jeho znalosti českého jazyka a orientaci v právním řádu České republiky (konkrétně stěžovatel poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2003, čj. 1 Azs 5/2003-47, č. 108/2004 Sb. NSS).

pokračování

[4] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že kasační stížnost směřuje výhradně proti činnosti soudu. Poukázal přitom na skutečnost, že stěžovatel opakovaně využil právní poradenství poskytované v zařízení pro zajištění cizinců.

II.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti a předpoklady věcné projednatelnosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, napadá rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je řádně zastoupen (§ 105 s. ř. s.). Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom, že by napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející trpěly vadami, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Dle § 35 odst. 8 s. ř. s. *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.* Vedle splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků je tak pro ustanovení zástupce nutno naplnit i požadavek jeho nezbytné potřeby k ochraně práv navrhovatele (žalobce).

[9] Předně Nejvyšší správní soud v této souvislosti poznamenává, že spornou otázkou v meritu projednávanou před krajským soudem je to, zda stěžovatel vzal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany zpět či nikoli. Nejvyšší správní soud se přitom ztotožnil s hodnocením krajského soudu, dle něhož se nejedná o případ právně a ani skutkově složitý, a naopak nepřisvědčil názoru stěžovatele, že by jeho věc měla být jednoduchá pouze pro osobu ovládající český jazyk a práva znalou. Posuzován totiž bude výlučně fakt, zda stěžovatel předmětný úkon učinil nebo ne. Povaha řešené otázky tudíž pro svou triviálnost nevede Nejvyšší správní soud k závěru o potřebě ustanovení zástupce žalobci v řízení před krajským soudem.

[10] Stěžovateli lze přisvědčit v tom, že v případech, kdy je účastníkem řízení cizinec, je nutno vzít v potaz i jeho znalost českého jazyka a orientaci v právním řádu České republiky (srov. shora citované usnesení Nejvyššího správního soudu čj. 1 Azs 5/2003-47). Tato kritéria však nejsou samonosná a musí být zasazena do kontextu projednávané věci. Krajský soud přitom v této souvislosti správně poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, čj. 4 As 21/2004-64, dle něhož *„největší nároky po odborné stránce klade na účastníka řízení formulování samotného návrhu (žaloby), navíc v poměrně krátkém časovém úseku, je právě obsahová a formální úroveň sepsané žaloby kritériem pro závěr soudu o potřebě ochrany práv účastníka.“* Ze stěžovatelovy žaloby ze dne 28. 12. 2015 – byť stručně

formulované – je přitom zřetelné, jaké rozhodnutí a z jakých důvodů napadá, jakož i to, čeho domáhá. Vzhledem k této skutečnosti ve spojení s jednoduchou povahou řešené věci, jakož i tím, že krajský soud usnesením ze dne 19. 1. 2016, čj. 62 Az 12/2015, ustanovil ve věci tlumočníka do arabského jazyka, Nejvyšší správní soud nedospěl k závěru, že by ustanovení zástupce stěžovateli pro řízení před krajským soudem bylo k ochraně stěžovatelových nezbytné ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s.

III.

Závěr a náklady řízení

[11] Nedůvodnou kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti, nemá ani jeden z nich dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., právo na náhradu nákladů řízení.

[13] Advokátovi, ustanovenému jen pro řízení o kasační stížnosti, se dle § 35 odst. 8 s. ř. s. s přihlédnutím k § 7 bodu 5., § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, přiznává odměna za zastupování 2krát 3100 Kč za dva úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a sepsání doplnění kasační stížnosti) a paušální náhrada hotových výdajů 2krát 300 Kč, celkem částka 6800 Kč. Jelikož ustanovený advokát doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, Nejvyšší správní soud přiznanou odměnu navýšil o sazbu této daně ve výši 21 % na výslednou částku 8228 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu